

Kožní aktinomykóza u mladého pacienta

MUDr. Kamila Černá

Kožní oddělení Fakultní nemocnice Ostrava a LF Ostravské univerzity, Ostrava

Kožní aktinomykóza je subakutní až chronické infekční hnisavé onemocnění způsobené grampozitivní bakterií – aktinomycetou. Oproti ostatním formám aktinomykózy (cervikofaciální, hrudní, břišní, pánevní) je kožní forma aktinomykózy vzácná a zřídka vzniká primárně. Kazuistika pojednává o vzácném případě kožní aktinomykózy u mladého pacienta v oblasti boků a hýždí, její svízelné diagnostice a následné léčbě penicilinovými antibiotiky, která vedla k úplnému zhojení aktinomykotických ložisek. Diskutováno je zejména problematické stanovení diagnózy a nutnost dlouhodobé antibiotické terapie.

Klíčová slova: kožní aktinomykóza, aktinomycety, abscedující ložiska, molekulárně genetické vyšetření aktinomycet.

Cutaneous actinomycosis in the young patient

Cutaneous actinomycosis is subacute and chronic suppurative infectious disease caused by gram-positive bacteria – Actinomyces. In comparison to other clinical types of actinomycosis (cervicofacial, thoracic, abdominal, pelvic), cutaneous form is rare condition with virtually no tendency to be the primary disease. This case report presents a primary cutaneous actinomycosis in the young patient in the gluteal region. It further underlines the challenges during diagnostic process and finally follows an appropriate therapy with penicillin antibiotics, which led to the complete reparation of lesions. In discussion we focus mainly on problems with diagnostic procedures and treatment with right choice of antibiotics for appropriate amount of time.

Key words: cutaneous actinomycosis, actinomyces, abscess lesions, molecular genetic testing of actinomyces.

Úvod

Kožní aktinomykóza je subakutní až chronické infekční hnisavé onemocnění způsobené grampozitivní, anaerobní či mikroaerofilní bakterií – aktinomycetou z rodu *Actinomyces* (1, 2, 3). Oproti ostatním formám aktinomykózy (cervikofaciální, hrudní, břišní, pánevní) je kožní forma aktinomykózy vzácná a zřídka vzniká primárně (1, 3, 4). Mnohem častější je vznik sekundární, a to zejména provalením hlouběji uložených aktinomykotických procesů do kůže (1, 2). Primární forma kožní aktinomykózy vzniká nejčastěji v souvislosti s vnější traumatizací nebo lokální ischémii (1, 2, 6). Projevuje se lokální zánětlivou reakcí s tvorbou abscesů, píštělí, jejich kolikvací, v místě hojení s nadměrnou

fibroprodukcí – jizvením, se vznikem velkých, tuhých, nepřesně ohraničených pseudotumorózních útvarů (1). Kožní aktinomykóza je diagnostikována kultivací na speciálních půdách v anaerobním či mikroaerofilním prostředí, histologicky nebo pomocí molekulárních metod (PCR¹, FISH²) (1, 2). Vzhledem k výborné citlivosti na penicilin jsou v léčbě používána penicilinová antibiotika, která je nutné podávat dlouhodobě, v závislosti na konkrétním případě po dobu minimálně 6–12 měsíců (1, 3).

1. PCR – Polymerase Chain Reaction, polymerázová řetězová reakce, zmnožení úseku DNA založené na principu replikace nukleových kyselin.

2. FISH – Fluorescence In Situ Hybridization, cytogenetická metoda s využitím fluorescenčních sond.

Popis případu

Pacientem byl 37letý muž, stran osobní anamnézy zcela zdravý, bez chronicky užívané medikace, bez alergií, povoláním technik nepracující v žádném rizikovém prostředí.

První obtíže se u pacienta objevily v prosinci roku 2021, kdy došlo ke vzniku dvou bolestivých, hnisavých ložisek v oblasti pravého boku a levé hýždě (Obr. 1, 2), později s přibýváním a rozšiřováním ložisek i na pravou hýždi (Obr. 3). Anamnesticky signifikantním údajem (zjištěným až zpětně po stanovení diagnózy), byl údaj o traumatizaci kůže s pravděpodobnou kontaminací rány půdou při slézání stroju na podzim v roce 2021.

Před návštěvou Fakultní nemocnice Ostrava navštívil pacient pro výše zmíněné

MUDr. Kamila Černá
Kožní oddělení Fakultní nemocnice Ostrava a LF Ostravské univerzity, Ostrava
kamila.cerna@fno.cz

Cit. zkr: Dermatol. praxi. 2023;17(3):167-170

Článek přijat redakcí: 2. 5. 2023

Článek přijat k publikaci: 13. 7. 2023